

Takdim

Elinizdeki sayı, eğitime odaklanıyor. Eğitim şart, bir klişe. Bu klişe ile eğitimin bugünkü durumu da meşrulaştırılmak isteniyor. Oysa eğitimin kendisi değilse bile nasıl bir eğitim sorusu, oldukça anlamlı bir soru gibi duruyor. İşte bu sayı, biraz da nasıl bir eğitim sorusuna cevap bulmaya çalışıyor.

İlk iki yazı; eğitim üzerine çevirilerden oluşuyor. Nathan Smith, yazısında, Friedman ve Mill'in görüşlerine yer veriyor. Friedman, rekabet artışının eğitimde sağlayacağı verimlilik artışına; Mill ise, hür düşüncenin eğitimde ne kadar önemli olduğuna vurgu yapıyor. Yazar, ABD'deki devlet tedrisatının her iki düşünürü de nasıl haklı çıkardığını gözler önüne seriyor.

İkinci çeviri, Murray Rothbard'a ait. Yazı, esas itibariyle, zorunlu eğitimin insanları belirli bir kalıba dökmenin aracına nasıl dönüştüğünü ortaya koymasından oldukça önemli bilgiler içeriyor. Farklı ülkelerde zorunlu eğitim nasıl gelişti? Bunun için hangi gerekçeler ileri sürüldü? Bütün bunları, Rothard'ın yazısında bulmak mümkün. Yazı nispeten uzun bir yazı ama her okuyucu için bir kaynak oluşturacak nitelikte bilgiler içerdiğini belirtmek gerekir.

Buğra Kalkan, bugüne kadar pek de dikkatimizi çekmeyen bir soruna, hâlihazırdaki ortaokuldan liseye geçiş sınavlarının nasıl olup da üst gelir gruplarının çocuklarına hizmet eden bir sisteme dönüştüğüne odaklanıyor. Kalkan, esas itibarıyla Milton Friedman tarafından önerilen “kupon sistemi”nin, alt gelir gruplarından gelen çocuklar bakımından bir çare olabileceği üzerinde duruyor.

Hasan Yücel Başdemir, 1924’de Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile getirilen merkeziyetçi sistemi sorguluyor, adem-i merkeziyetçilik, müfredat çeşitliliği ve eğitimde rekabet koşullarının oluşturulması gibi ana hedefleri olan bazı ara önerilerin neler olabileceğine dair seslice düşünmemizi sağlıyor. Başdemir’in önerilerinin bir devamı niteliğinde Mehmet A. İlkaya, alışıktığımız liselerin (Finans Liseleri, Girişimcilik Liseleri, Yenilik Liseleri) sisteme entegre edilmesi önerisiyle, bu sayımıza katkı sağlıyor.

2014 yılı liberal düşüncenin ana direklerinden Friedrich von Hayek’in İktisat Nobel ödülünü almasının 40. yıldönümüydü. Bu sayıda, onun entelektüel hayatımıza yaptığı katkıyı hatırlatan üç yazıya yer verdik. İlk yazıda B. K. Markus, Hayek’in ekonominin yönetilemeyeceğine dair yaptığı anlamlı katkıyı, bize armağan ettiği doğal düzen ve piyasa bilgisi gibi kavramları tekrardan dikkatlerimize sunuyor.

İkinci yazıda J. A. Tucker, Brezilya’nın Sao Paulo şehri metaforundan hareketle, Hayek’in bilgi sorununa ilişkin analizinin ne kadar anlamlı olduğunu bir kez daha vurguluyor; bütün bilgileri tek bir merkezde toplamanın imkânsız, özgürlüğün ise toplumsal hayatı düzenlemenin yegâne yolu olduğuna işaret ediyor.

Peter G. Klein, dağınık bilgi ve bilgiyi iletmenin bir aracı olarak fiyat sistemi üzerinde odaklanmasıyla, Avusturya okulu içinde Hayek’in durduğu yerin farklılığını vurguluyor. Klein, ayrıca, Hayek’in kendisini bir konunun ustası olarak da görmediğini, mutlaka bir şey söylemek gerekecekse kendisini ezber bozan biri olarak görmeyi yeğleyeceğini belirtiyor.

Sonraki iki yazı, Thomas Piketty’ye ait değerlendirme yazısıdır. Piketty, 21. Yüzyılın Keynes’i olma iddiasındadır. Hem T. Cowen’in hem de David R. Henderson’ın yazıları, Piketty’nin iddialarının ne kadar dayanaktan yoksun olduğunu ortaya koyan yazılardır.

Sondan bir önceki yazı, henüz Türkçe literatürde yeni işlenen bir konuya, patolojik regülasyon kavramına odaklanmaktadır. Gerçekten altruistik davranışlara girişen ama sonucun hiç de başta amaçlandığı gibi olmayan durumlar için kullanılan patolojik altruizm kavramının iktisada uygulanabilirliği üze-

rinde durması bakımından Paul H. Rubin, farklı bir deneme yapmaktadır. Makale okuyucuyu, regülasyonlara karşı çıkacaklar için hiç de alışık olmadıkları bir bilim dalından yardım alabilecekleri bir noktaya getiriyor.

Bu sayı, Bilal Sambur'un Medine Vesikası'nın özgürlük ve çoğulculuk perspektifinden yeniden ele alındığı yazısıyla sona eriyor.

Hepinize açık zihinli günler diliyorum.

Yusuf Şahin
Editör